

О. І. Мамчур

Краковець

КРАКОВЕЦЬ – селище міського типу Яворівського району Львівської області. Краковець, селищ. раді підпорядк. села Брожки, Глиниці, Мор'янці та Передвір'я. Знаходиться на р. *Шкло* (притока Сану, бас. Вісли), за 75 км від обл. центру та за 23 км від залізнич. ст. Яворів. Пл. 1,49 км². Насел. 1156 осіб (2001), переважно українці. Уперше згадується у писем. джерелах поч. 15 ст. 1425 К. надано Маґдебур. право. Наприкінці 16 ст. належав волин. воєводі князю О. Острозькому, який 1590 збудував тут оборон. замок. Після 1-го поділу Польщі 1772 відійшов до Австрії (від 1867 – Австро-Угорщина). Від 1813 містечко належало князям Лотарингським, згодом – графам Потоцьким і князям Любомирським, від кін. 19 ст. до поч. 2-ї світової війни – графам Лубенським. У 2-й пол. 18 ст. місц. шляхтич І. Цетнер створив тут резиденцію – палац із 2-ма флігелями, який проіснував до 1835. У палаці Цетнерів знаходилася багата колекція картин. Новий палац, споруджений у великому парку (60 га), простояв у К. до 1-ї світової війни. 1880 мешкала 1891 особа. Після розпаду Австро-Угорщини (1918) до 1939 – знову у складі Польщі. Наприкінці вересня 1939 у К. введено рад. війська, від 1 листопада того ж року – у складі УРСР. Від 1940 – смт. 1940–57 – райцентр. Від червня 1941 до липня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. 1959 мешкало бл. 1,1 тис., 1970 – 1,2 тис., 1979 – 1,2 тис., 1989 – 1,8 тис., 1999 – 1,3 тис. осіб. Нині на тер. К. працює міжнар. пункт пропуску для автомоб. сполучення через держ. кордон України з Польщею Краковець–Корчова. 2000 у р-ні пункту пропуску відкрито аеропорт «Краковець». Він межує з ділянкою укр.-польс. кордону завдовжки 1,5 км, його заг. пл. становить 74,5 га, на цій тер. запроваджено спец. митний контроль. Діє данське підприємство «Холгер Крістіансен Продакшн Україна», яке займається реставрацією генераторів. У К. – заг.-осв. школа, спец. школа-інтернат, дошкіл. навч. заклад; Нар. дім, 2 б-ки; лікар. амбулаторія; філія Яворів. ощадбанку. Реліг. громади: УГКЦ, РКЦ. Пам'ятки архітектури: костел св. Якуба (1772), церква св. Миколая (1813), синагога (1-а пол. 19 ст.). Костел св. Якуба споруджено у неокласич. стилі на кошти І. Цетнера. 1846 у ньому було 7 вівтарів. 12 вересня 1939 під час бою з нацистами костел (разом із плебанією) згорів. У рад. період (1958) у ньому влаштували завод «Ритм» (структур. підрозділ Львів. заводу телеграф. апаратури; виготовляв плати друк. монтажу для систем зв'язку – переважно військ. призначення). Нині підприємство не працює, костел – у стані руйнації. Серед видат. уродженців – фахівець у галузі механіки [Б.-Я. Гурко](#),

фахівець у галузі металургії [В. Алимов](#); командувач УПА, генерал-хорунжий *Р. Шухевич* (встановлено погруддя). У К. похований Герой Радянського Союзу [Г. Корюкін](#).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Яворівщина і Краковеччина: Регіон. істор.-мемуар. збірник. Нью-Йорк; Париж; Торонто, 1984.

Бібліографічний опис:

Краковець / О. І. Мамчур // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-2703>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).